

Društvo Alpsko mesto leta

LETNO POROČILO

2025

VSEBINA

3

Uvodnik

4

Serija spletnih seminarjev

6

Dejavnosti

8

Intervju z Vero Bornemann

10

Finance

11

Zahvala & Dobrodošlika

KOLOFON

Izdajatelj: Društvo »Alpsko mesto leta«, Rathausplatz 1, 87527 Sonthofen

Urednici: Caroline Begle (odgovorna urednica), Magdalena Holzer

Prevodi: Lea Burjan

Fotografije: večina od Caroline Begle; ostali avtorji: Boštjan Podlogar, Sonja Karnath (stran 6), Cristina Del Biaggio (stran 11), Cuneo (stran 1, 7), Vera Bornemann (stran 1)

Letno poročilo je dostopno na spletni strani:

www.alpskomesto.org/za-medijske/letna-porocila.

Za lažji dostop lahko poskenirate tudi QR kodo na desni strani.

UVODNIK

»Iztekajo se moji zadnji meseci na mestu predsednice – a kljub temu imam občutek, da je društvo šele na začetku. Zelo sem vesela, da imam zdaj ob sebi sopredsednico: Sara Tomatis, mestno svetnico v alpskem mestu leta Cuneo. Skupaj z njo in novimi člani upravnega odbora čutim, kako društvo raste, se obnavlja in črpa novo moč. Posebno darilo je, da lahko to prehodno obdobje delim z nekom, ki do alpskih mest goji enako strast – in ki je že s Cuneom kot ‚Alpskim mestom leta‘ dokazal, kaj je mogoče. Žezlo predajam z zaupanjem in veseljem.«

Sara Tomatis

»Septembra sem bila izvoljena za sopredsednico – to je zame velika čast in izziv, ki ga z veseljem sprejemam. Iz srca se zahvaljujem Ingrid Fischer za njeno desetletno predanost in se veselim, da bova skupaj oblikovali prihodnost društva. Naziv Alpsko mesto leta, ki ga je prejelo moje mesto Cuneo, mi je pokazal, koliko moči je v sodelovanju – in kako pomembno je prevzeti odgovornost, ne le na lokalni, temveč tudi na mednarodni ravni. Skupaj želimo okrepiti združenje in alpska mesta, jih povezati in jih uveljaviti kot pionirje trajnostnega razvoja.«

Ingrid Fischer

Dragi člani, alpska mesta, partnerice in partnerji,

tudi leto 2025 nam je pokazalo: Alpe niso le kulisa – so živi laboratorij za trajnostna mesta in občine. Prostor, v katerem se združujejo narava, skupnost in inovacije – in nas učijo, kako ravnati z viri, proizvajati lokalno in delovati solidarnostno. Kot sopredsednici se s hvaležnostjo ozirava nazaj na leto, ki je bilo polno zavzetosti. Skupaj si prizadevamo, da alpska mesta ne bi bila obravnavana le kot počitniške destinacije, temveč kot zgled trajnostnega razvoja. Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki si prizadevajo za iste cilje – v mestih, vaseh in gorah. Le s skupnimi močmi lahko zagotovimo, da bo alpska regija tudi za prihodnje generacije ostala prostor trajnosti, spoštovanja in povezanosti.

To letno poročilo prinaša pregled minulega leta, obogatenega z dejavnostmi in izmenjavami, ter Vas vabi, da ga z zanimanjem in radovednostjo prelistate.

– Ingrid Fischer in Sara Tomatis, sopredsednici

SERIJA SPLETNIH SEMINARJEV ZA REDSTAVNIKE MEST IN OBČIN

Društvo Alpsko mesto leta in omrežje alpskih občin Povezanost v Alpah sta od konca leta 2024 do maja 2025 organizirala serijo štirih spletnih seminarjev o osrednjih temah večletnega delovnega programa Alpske konvencije. V središču pozornosti so bile biotska raznovrstnost, varstvo podnebja, turizem – in kot osrednja, povezovalna tema, kakovost življenja v Alpah, podprta z ugotovitvami 10. poročila Alpske konvencije o stanju Alp (RSA10).

Prvi webinar je pokazal, kako lahko občine konkretno prispevajo k obnovi poškodovanih ekosistemov. Uredba EU o obnovi narave obvezuje občine, da širijo zelene površine in spodbujajo ekološke ukrepe. Praktični primeri preoblikovanja gozdov, renaturacije močvirij in rek ter urbanih zelenih površin so ponazorili, kako je mogoče hkrati okrepiti biotsko raznovrstnost, rekreacijo in odpornost na podnebne spremembe. Postalo je jasno: Ljudje sprejemajo tisto, v kar so čustveno vključeni.

Lokalno ukoreninjenje varstva podnebja

Drugi webinar je bil posvečen vlogi alpskih občin pri varstvu podnebja. Alpska podnebna komisija je predstavila praktične poti izvajanja, od spodbujanja kolesarjenja do programov energetske učinkovitosti za gospodinjstva. Primeri iz Južne Tirolske, Koroške in Tirolske so pokazali, kako izobraževanje, projekti »naredi sam« in regionalno sodelovanje prispevajo k aktivnemu varstvu podnebja. Medobčinski podnebni načrti (npr. iz Siona) in sodelovanje državljanov (npr. v Grand Chambéry) so dodatno izpostavili pomen skupne odgovornosti.

Zagotavljanje kakovosti življenja

Tretji webinar je bil posvečen kakovosti življenja in se je osredotočil na 10. Poročilo o stanju Alp. Poročilo opredeljuje pet bistvenih dimenzij – narava in okolje, infrastruktura, delo in varnost, socialni odnosi in upravljanje. Nakaže priložnosti, kot so naravna življenjska okolja, močne socialne mreže in državljanska angažiranost ter izpostavlja izzive, kot so pretirani turizem, naravne nevarnosti in odvisnost od avtomobilov. Predstavljeni primeri iz Trenta, Lienza, Veynesa ali Ljubljane so ponazorili, kako sodelovanje, oskrba v bližini bivališč in nova mesta srečevanj prispevajo k življenjski kakovosti v občinah.

Povezovanje turizma in kakovosti življenja

Četrty webinar je ponudil nekaj odgovorov na vprašanje, kako lahko trajnostni turizem izboljša kakovost življenja. Pri vseh predstavljenih primerih – pa naj bo to pristop »One Health«, usmerjanje obiskovalcev v Bohinju, preoblikovanje smučišča v naravni park Dobratsch ali rešitve na področju mobilnosti v Bad Hindelangu – so bili odločilni ravnovesje, spoštovanje lokalnih virov in aktivno vključevanje lokalnega prebivalstva. Razprava se je poleg tega dotaknila vprašanj delovnega in bivalnega prostora ter novih orodij za oceno podnebnih tveganj za občine.

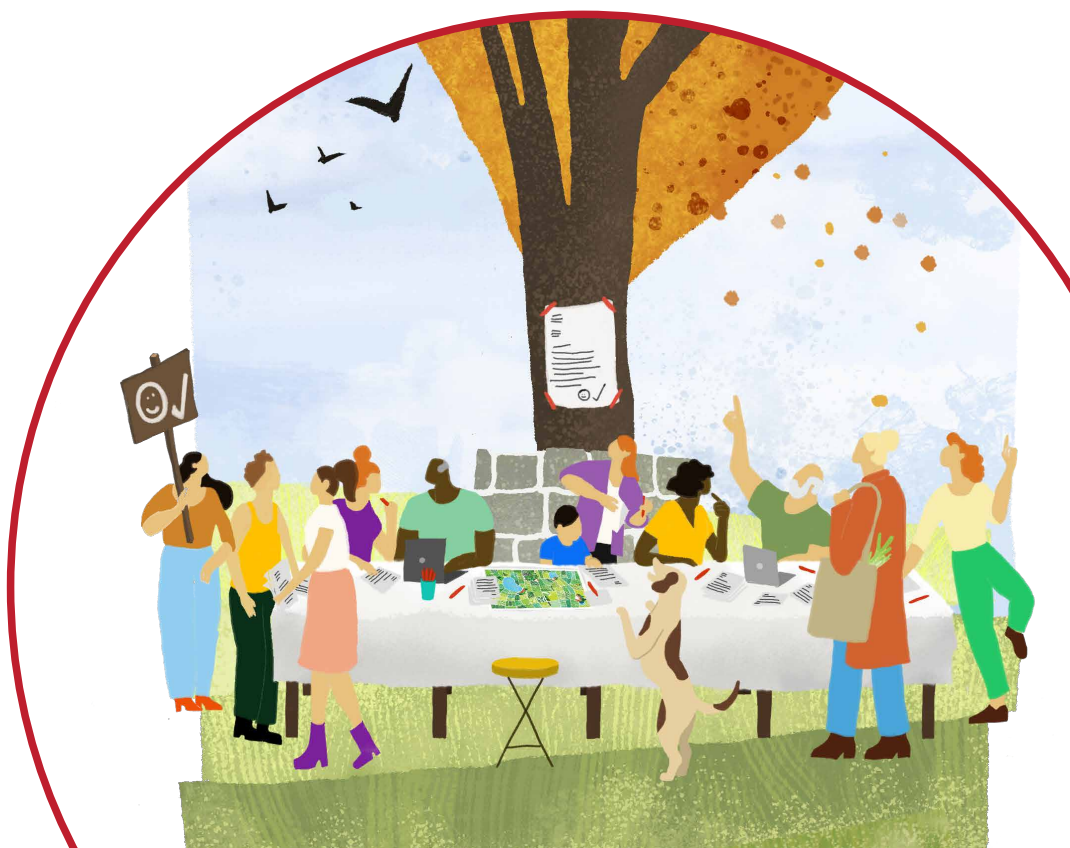
Zaključek

Serija spletnih seminarjev je zelo nazorno pokazala, kako raznoliko in v iskanje rešitev usmerjeno je delovanje občin v alpskem prostoru, ko se le-te odzivajo na ključna vprašanja prihodnosti. Vsi predstavljeni primeri in podrobna poročila so na voljo na spletni strani društva.

Izvajanje
Alpske
konvencije
na lokalni
ravni

Več informacij & prenos

DEJAVNOSTI

ALPSKA KONFERENCA: SKUPAJ ZA REGIJO, V KATERI SE SPLAČA ŽIVETI

Ministri_ce za okolje iz alpskih držav se z namenom priprave skupnih strategij in spoprijemanja z aktualnimi izzivi srečujejo vsaki dve leti – tako tudi 22. januarja 2025. Kljub porastu populističnih gibanj so vsi ministri_ce, ne glede na svojo politično usmeritev, poudarili pomen čezmejnega sodelovanja ter boja proti podnebni krizi in krizi biotske raznovrstnosti. Vsa temeljna poročila so bila potrjena soglasno in brez kritičnih pripomb.

Ob predaji predsedovanja Italiji je slovensko predsedstvo ob koncu predstavilo še 10. Poročilo o stanju Alp. Medtem ko je kakovost življenja dolgo veljala za individualno zadevo, je zdaj osrednji cilj javne politike. Poročilo prikazuje načine, kako je mogoče uskladiti okoljska, gospodarska in socialna vprašanja. »Samo čezmejno sodelovanje lahko zagotovi trajnostno in za življenje primerno alpsko regijo,« v svojem predgovoru poudarja Alenka Smerkolj, generalna sekretarka Alpske konvencije.

20 LET ALPSKEGA MESTA SONTHOFEN

Leta 2005 je Sonthofen zaradi izjemnih prizadevanj na področju trajnostnega razvoja mesta prejel naziv Alpsko mesto leta – naziv, ki učinkuje še danes. Ob obletnici je sredi aprila v muzeju AlpenStadtMuseum potekala svečana prireditev. Direktorica Magdalena Holzer je pristojnim prenesla čestitke društva Alpsko mesto leta in jih presenetila z nadvse primernim darilom: hotelom za divje čebele. To naj bi bil znak, da bo Sonthofen tudi v prihodnje ostal živahno in prijetno mesto za ljudi in naravo. Mesto, ki cveti in uspeva ter ponuja prostor za dobre ideje, za srečanja, za življenje v vseh njegovih razsežnostih.

CUNEO MONTAGNA FESTIVAL 2025

Od 8. do 11. maja 2025 se je Cuneo, alpsko mesto leta 2024, spremenilo v zbirališče mladih aktivistov iz celotnega alpskega prostora. Pod geslom „Una montagna di giovani“ (Gore mladih) bo festival Cuneo Montagna združil številne ljudi, z namenom, da skupaj razvijejo nove perspektive za trajnostno življenje in delo v Alpah.

SREČANJE V CHAMONIX-MONT-BLANC

Od 18. do 20. septembra 2025 je Chamonix-Mont-Blanc gostil predstavnike združenja Alpsko mesto leta. Poleg 2. skupščine članov so bili na programu zanimivi prispevki, vodeni ogled mesta in živahna izmenjava med delegacijami.

Na skupščini članov so bile sprejete nekatere pomembne odločitve: v upravnem odboru je prišlo do novih sprememb, sopredsedovanje sta prevzeli Ingrid Fischer (Sonthofen, do konca aprila 2026) in Sara Tomatis (Cuneo). Nova članica odbora je postala Isabelle Hanselmann (Brig-Glis), ki bo skupaj z Michèle Rabbiosi (Chamonix) postala podpredsednica. Kot člani odbora bodo še naprej delovali Raphaël Castéra (Passy), Marcella Fratta (Sondrio), Paolo Luciani (Belluno) in nova članica Anna Gusmeroli (Morbegno).

Dodatne vrhunce je v nadaljevanju ponudila delavnica, v okviru katere so strokovnjak za ledenike, Mathieu Tisé, predstavniki Mladinskega parlamenta Alpske konvencije (YPAC) ter mladi aktivisti iz Cunea ponudili zanimive vpoglede v svoje delo. Srečanje so dopolnili ogledi trajnostnih pobud v Chamonixu, prijeten glasbeni program in nepozaben izlet na Aiguille du Midi – z osupljivim razgledom na Mont Blanc in dolino.

OTVORITEV PRVE NEMŠKE INFO TOČKE ALPSKE KONVENCije V SONTHOFNU

Na slovesni otvoritvi je goste nagovoril župan Sonthofna, Christian Wilhelm, in poudaril pomen čezmejnega sodelovanja v alpskem prostoru. Tudi Alenka Smerkolj, generalna sekretarka Alpske konvencije, se je udeležila slovesnosti in pohvalila dolgoletna prizadevanja društva Alpsko mesto leta na področju izvajanja Alpske konvencije. Ingrid Fischer, druga županja Sonthofna in sopredsednica društva Alpsko mesto leta, je med drugim poudarila: »Cilji Alpske konvencije so od leta 2006 zakoreninjeni v viziji našega mesta – z Info točko jih želimo približati lokalnemu prebivalstvu in tako prispevati k trajnostni prihodnosti.« Dodala je še, da je pomembno, da se zdaj in tudi v prihodnje trudimo za ohranitev življenjskega prostora za prihodnje generacije.

Od skupno desetih informacijskih točk se jih pet nahaja v alpskih mestih leta – to je močan znak njihovega zavzemanja za trajnostni razvoj v alpskem prostoru.

Celoten članek si lahko preberete na naši spletni strani.
www.alpskomesto.org/novice

INTERVJU

z Vera Bornemann

Vera Bornemann je zaposlena pri Stalnem sekretariatu Alpske konvencije in hkrati kontaktna oseba društva »Alpsko mesto leta«. Alpska mesta razume kot pisan kalejdoskop konkretnih uresničitev Alpske konvencije in kot zakladnico znanja ter izkušenj ljudi, ki soustvarjajo vsakdanje življenje v alpskih občinah. Tako kot oni si tudi sama močno prizadeva za kakovostno življenje v Alpah.

Draga Vera, kakšen je odnos med »Alpskimi mesti leta« in izvajanjem Alpske konvencije?

Alpska konvencija je za alpski prostor pomemben, mednarodni in pravno zavezujoč instrument ter že več kot 30 let močan argument za trajnostni, čezmejni razvoj in sodelovanje v alpskem loku. Konvencija in njeni protokoli so del mednarodnega prava. Pomembno pa je, da se ne uporabljajo le formalno, temveč tudi aktivno – kot orodje za spodbujanje pozitivnih sprememb. Pobuda »Alpsko mesto leta« je nastala prav s tem namenom: kot način, kako načela Alpske konvencije uresničevati v praksi in to tudi nagraditi.

Zakaj so »Alpsko mesto leta«, za Alpsko konvencijo tako pomembna?

Pogosto slišimo vprašanja, kot so: kaj konkretno prinaša Alpska konvencija? Kako navdušiti ljudi za trajnostni razvoj? Odgovore na vsa ta vprašanja najdemo v alpskih občinah, ki se aktivno zavzemajo za Alpsko konvencijo. Zato je po mojem mnenju vsako posamezno Alpsko mesto leta zelo dragoceno za Alpsko konvencijo.

Takšna plodna mednarodna sodelovanja potrebujejo okvir in spodbudo, saj se – še posebej preko državnih in jezikovnih meja – ne začnejo sama od sebe. Te različne ravni so bistvena skupna točka društva in Stalnega sekretariata. Najpomembnejši vidik vsega,

kar počnemo, so ljudje, ki s svojo osebno predanostjo to uresničujejo – predvsem pa med seboj sodelujejo.

Zakaj je takšno povezovanje v alpskem kontekstu tako dragoceno?

Še vedno se dobro spominjam svojega prvega obiska v Sonthofnu, kot sveže zaposlena sodelavka v sekretariatu Alpske konvencije, pred desetimi leti. Že pred tem sem opazila, da javnost Alpsko konvencijo žal pogosto dojema predvsem kot »instrument za preprečevanje«. V Sonthofnu pa sta mi Ingrid Fischer in Manfred Maier takrat povsem mimogrede pokazala svoj obsežen načrt, kako mesto izvaja posamezne protokole Alpske

Alpska konvencija in njeni protokoli

Alpska konvencija je **mednarodni sporazum** o varstvu in trajnostnem razvoju alpskega območja. Leta 1991 jo je v Salzburgu podpisalo šest držav in EU – kasneje sta se ji pridružili še Slovenija in Monako – v veljavo pa je stopila leta 1995. Konvencijo konkretizira osem tematskih izvedbenih protokolov: prostorsko načrtovanje in trajnostni razvoj, varstvo narave in urejanje krajine, hribovsko kmetijstvo, gorski gozd, turizem, energija, varstvo tal in promet. Druge teme, med njimi prebivalstvo in kultura ter podnebne spremembe, so obravnavane v deklaracijah. Protokoli Alpske konvencije vsebujejo konkretne ukrepe za izvajanje načel, določenih v okvirni konvenciji. Stalni sekretariat od leta 2003 strokovno, logistično in administrativno podpira delo organov Alpske konvencije pri izvajanju.

konvencije. To mi je odprlo oči – in bilo predvsem lepo potrdilo, kako smiselna in učinkovita je lahko Alpska konvencija. Zavedam se, da trajnostnega razvoja ni lahko doseči ali ohranjati – zahteva namreč veliko prepričevanja in odločnosti. Prav zato imajo projekti, ki jih izvajajo občine, posebno prednost: so vidni. Ta vidnost omogoča, da

pomen trajnosti lažje približamo ljudem in ga predstavimo na bolj razumljiv način. Alpska konvencija in njeni protokoli imajo močan potencialni učinek, neposredno zaznavni učinek pa je pogosto težko opredeliti. Prav zato so praktični primeri iz alpskih mest in informacijskih točk konvencije izjemno dragoceni!

Projekti, kot so preoblikovanje po načelu »spužvastega mesta«, ekološka sanacija površin ter spodbujanje participacije in skupnosti, so le nekateri izmed številnih raznolikih primerov, ki izboljšujejo kakovost življenja in prispevajo k prilagajanju podnebnim spremembam.

▲ **9. Poročilo o stanju Alp** »Alpska mesta: Ključni dejavnik trajnostnega razvoja v alpskem prostoru« (2022)

▲ **10. Poročilo o stanju Alp** »Kakovost življenja v Alpah« (2025)

▲ **Kratki filmi** »Alpska konvencija«, »Varstvo podnebja in Alpska konvencija«, »Kakovost življenja v Alpah« na kanalu YouTube »Alpine Convention«

▲ Vsealpski **Podnebni akcijski načrt 2.0**

▲ **Digitalni atlas** Alpske konvencije

▲ Biotska raznovrstnost v Alpah: **Strateške usmeritve** (2024)

▲ **Poročila s področja izobraževanja**: Dobri primeri izobraževanja o podnebnih spremembah v šolah/ Okoljsko izobraževanje o podnebnih spremembah v Alpah

▲ **Kulturna pobuda »Brati gore«**, k sodelovanju so vabljeni vsa alpska mesta

▲ **Novičnik** Alpske konvencije

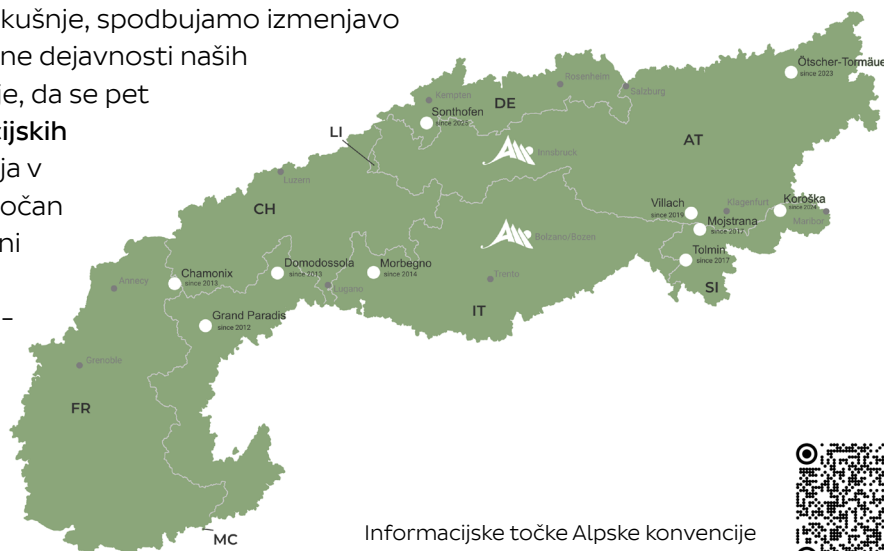
Izbor
materialov

Naša vloga v Alpski konvenciji

Društvo »Alpsko mesto leta« je skupaj s 14 drugimi alpskimi organizacijami uradni **opazovalec Alpske konvencije**, aktivno sodeluje v delu Stalnega odbora in Alpske konference, poleg tega pa ima možnost sodelovati v vseh drugih tematskih delovnih skupinah ter v Odboru za preverjanje. **Gradimo mostove med** lokalnimi akterji in mednarodno politiko ter kot ambasadorji trajnostnega razvoja skrbimo za to, da se politične izjave o namerah pogodbenic pretvorijo v konkretne ukrepe.

V proces vnašamo lokalne izkušnje, spodbujamo izmenjavo znanja in izpostavljamo vzorne dejavnosti naših članic. Posebno simbolično je, da se pet od skupno desetih **informacijskih točk** Alpske konvencije nahaja v alpskih mestih leta – to je močan znak zavzemanja za trajnostni razvoj v alpskem prostoru. Prav tako sodelujemo pri pripravi Poročila o stanju Alp.

Informacijske točke Alpske konvencije
alpcconv.org

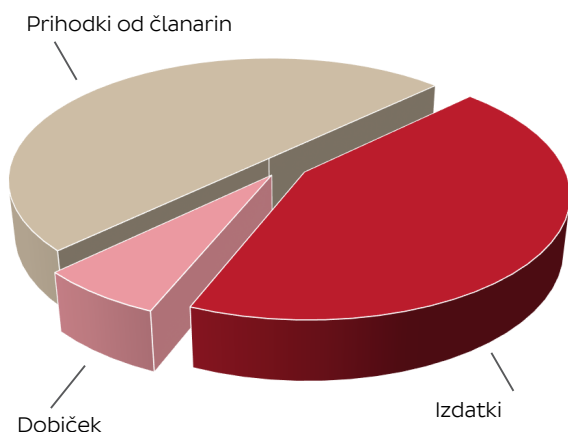
FINANCE

Društvo »Alpsko mesto leta« je imelo v letu 2025 85.000,00 evrov prihodkov ter 73.782,62 evrov odhodkov in je leto zaključilo z letnim rezultatom v višini 11.217,38 evrov. V enaki višini obstaja rezultatni prenašalni izid. Premoženje društva je ob koncu poslovnega leta 2025 znašalo 66.739,51 evrov.

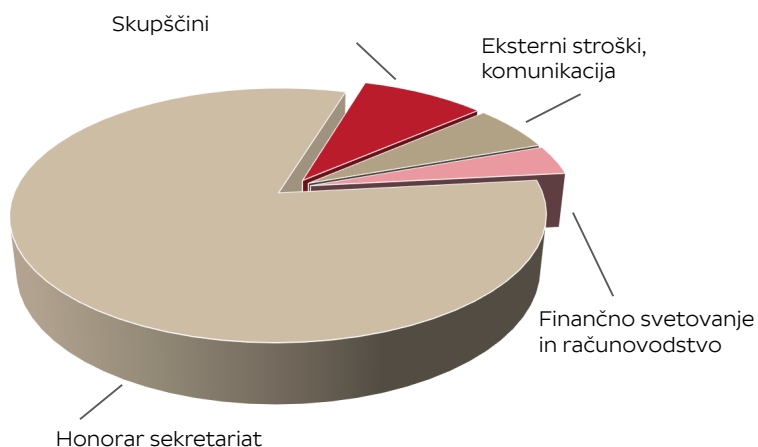
Honorar za delo sekretariata predstavlja približno 80 % izdatkov delite združenja. S tem sta bili v letu 2025 financirani dve delovni mesti s skrajšanim delovnim časom, ki sta jih zasedli sodelavki CIPRE International. Približno 9 % predstavljajo stroški članskih srečanj. 6 % je bilo namenjenih za materialne stroške komunikacijskih aktivnosti društva, 3,8 % pa za finančno svetovanje in računovodstvo.

Prihodki društva izhajajo iz članarin. Slovensko ministrstvo za naravne vire in prostor je neposredno financiralo prevajanje treh spletnih seminarjev. Upravni odbor se zahvaljuje vsem alpskim mestom in financerjem, ki so s tem omogočili tekoče dejavnosti društva.

PRIHODKI / IZDATKI

IZDATKI

UTRINKI

Join Us for the Webinar:
"Climate & Municipalities"!

When: Monday, 13 January 2025

The webinar "Climate & Municipalities" on January 13 spotlighted innovative solutions and collaboration in climate action.

In the latest issue (09/25) of the Bergsteiger magazine, our President Ingrid Fischer, shares her her vision for the future of Alpine towns.

ZAHVALA

Z veliko hvaležnostjo se poslavljamo od **Cristine Del Biaggio**, ki je od leta 2015 z izredno predanostjo in kritičnim pogledom bogatila žirijo Društva »Alpsko mesto leta«. Kot raziskovalka na Univerzi v Grenoblu je pokazala, kako so politika, kultura in narava v alpskem prostoru tesno prepletene – pogosto skozi kreativne, participativne projekte, ki širijo in poglobljajo skupne zgodbe. Njeno delo na področju regionalnega povezovanja, na primer v okviru Alpske konvencije, povezuje geografske, kulturne in politične perspektive. Kot članica žirije je odločilno prispevala k temu, da nagrada ne prepozna zgolj lepih ali inovativnih mest, temveč predvsem tista, ki soustvarjajo živahno in vključujočo alpsko regijo za vse – tudi za tiste, ki se ji šele na novo pridružujejo.

DOBRODOŠLICA

Na jesenskem zboru članov je bila v žirijo izvoljena **Marion Borderon**. Kot znanstvenica na Univerzi na Dunaju svoje raziskave usmerja v področja zdravja, prebivalstva in prostorskih tveganj, zlasti v kontekstu okoljskih in podnebnih sprememb. Pri tem se osredotoča na vprašanje, kako te spremembe povečujejo ranljivost ljudi ter kako vplivajo na zdravje, migracije in bivalna okolja.

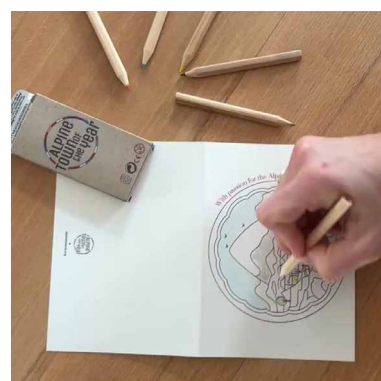
Kot soustanoviteljica »Climate Mobilities Hub« povezuje raziskovanje in prakso: omenjena pobuda združuje podatke, študije primerov in vizualizacije, ki pomagajo bolje razumeti preplet podnebnih sprememb in človeške mobilnosti. Zelo smo veseli, da se je Marion pridružila naši ekipi – njen pogled bo obogatil delo žirije in pomagal prepoznati alpska mesta, ki niso le lepa ali zelena, temveč tudi odporna, zdrava in trajnostna za vse.

20 years "Alpine Town of the Year" festivities in Sonthofen

Opening of the Alpine Convention Infopoint in Sonthofen

Looking back on a colourful year together... Every change begins with a first line – an impulse, an idea and personal commitment.

Sonthofen celebrated a very special milestone: 20 years since receiving the title "Alpine Town of the Year"!

Today we celebrated the official opening of the Alpine Convention Info Point in Sonthofen – the very first one in Germany!

WITH PASSION FOR THE ALPS

NAPOVED ZA LETO

▲ 17.04.2026 | 1. Članska skupščina | Morbegno / IT

▲ 10.06.2026 | Spletni seminar: Pot vode.

05.11.2026 | Spletni seminar: Preveč vode, premalo vode.

V okviru projekta H2Opportunities: www.cipra.org/sl/h2opportunities

▲ 21.-22.10.2026 | Letni forum EUSALP | Lindau / DE

▲ 11.12.2026 | Festival »Brati gore«; www.alpconv.org

▲ 24.-25.09.2027 (še ni potrjeno) | Članska skupščina & 30-letnica Društva
»Alpsko mesto leta« | Beljak / AT